

دانشگاه قم

معاونت آموزش و تحصیلات تکمیلی

مدیریت تحصیلات تکمیلی

آیین نامه آموزشی دوره دکتری (Ph.D)

و

دستور العمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری

برای ورودی‌های ۹۶-۹۵ و پس از آن

آیین نامه و دستورالعمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

برای ورودی‌های ۹۵-۹۶ و پس از آن

شماره ماده	متن ماده	دستور العمل ماده
مقدمه	<p>به استناد بند ۱۲ ماده ۳ آیین نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۹۳/۰۷/۲۸) این آیین نامه تدوین و به اجراء گذاشته می‌شود:</p>	
بخش اول: اهداف و تعاریف	<p>ماده ۱. هدف از تدوین این آیین نامه تعیین چارچوبی برای اجرای صحیح دوره دکتری تخصصی در تمامی زیر نظام‌های آموزش عالی است.</p> <p>ماده ۲. در این آیین نامه و برای رعایت اختصار؛ تعاریف زیر استفاده شده است</p> <p>۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.</p> <p>۲. مؤسسه: دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی است که دارای مجوز پذیرش دانشجوی دکتری از وزارت هستند.</p> <p>۳. آموزش رایگان: نظام آموزش عالی که دانشجویان بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت، تحصیل می‌کنند.</p> <p>۴. شورا: شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت است.</p> <p>۵. دانشجو: فردی است که یکی از رشته‌های دوره تحصیلی دکترای تخصصی، برابر ضوابط معین پذیرفته شود و در آن دوره ثبت نام کند و به تحصیل اشتغال ورزد.</p> <p>۶. دانش آموخته: فردی است که در یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش عالی را با موفقیت به پایان رساند و برابر ضوابط معین، مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.</p> <p>۷. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی است که دانشجو، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.</p> <p>۸. انصراف تحصیلی: فرآیندی است که در آن دانشجو به طور خود خواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.</p> <p>۹. آموزش حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن تمام تحصیل خود را تمام وقت انجام می‌دهد.</p>	

۱۰. ارزیابی جامع: آزمون تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی، با هدف ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو برگزار می‌شود.

۱۱. مدرس: عضو هیأت علمی و یا کسانی که صلاحیت تدریس آن‌ها به تأیید مؤسسه رسیده باشد.

۱۲. رشته تحصیلی: یکی از حوزه‌های تخصصی علوم بر اساس تقسیم بندی وزارت است.

۱۳. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.

۱۴. واحد درسی: دانش یا مهارت‌هایی است که برای یادگیری دانشجو در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود.

۱۵. گروه آموزشی: مجموعه‌ای متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی که دارای تخصص مشابه در یک رشته علمی هستند.

۱۶. دوره دکتری تخصصی: دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه‌ای آغاز می‌شود و دانشجو طبق برنامه درسی مصوب، مدرک دکتری دریافت می‌کند.

۱۷. رساله: گزارش مکتوب حاصل از یک فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در یک زمینه مشخص از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و استاد/استادان مشاور تدوین می‌شود.

۱۸. هیأت داوران: مجموعه‌ای متشکل از اعضای هیأت علمی و یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت ارزیابی رساله دانشجو را بر عهده دارند.

۱۹. متخصصان حرفه‌ای: صاحب‌نظران یا کارشناسان با تجربه غیر هیأت علمی در سایر بخش‌های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای به تأیید مؤسسه هستند.

۲۰. استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در طول دوره دکتری به عهده دارد.

۲۱. استاد مشاور: یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام رساله به عهده دارد.

استاد راهنمای تحصیلی:

هر دانشجو موظف است در ابتدای تحصیل یکی از اساتید گروه را به عنوان استاد راهنما انتخاب نماید.

تبصره ۱: انتخاب استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو، موافقت عضو هیأت علمی و با تصویب گروه آموزشی انجام می‌شود.

تبصره ۲: استاد راهنما مسئولیت راهنمایی دانشجو را از ابتدا تا انتهای تحصیل نظیر: مشاوره در انتخاب واحدهای درسی، همفکری در انتخاب موضوع رساله و ... را بر عهده دارد.

تبصره ۳: استاد راهنما باید حداقل دارای رتبه استادیاری باشد.

	<p>۲۲. دوره بین المللی: هر یک از دوره‌های تخصصی دکتری است که براساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می‌شود.</p>	
<p>ماده ۳: ملاک تعیین صلاحیت علمی ورود به دوره، به صورت زیر است: الف) معرفی داوطلبین از طریق سازمان سنجش آموزش کشور، بررسی مستندات آموزشی، پژوهشی و انجام مصاحبه در گروه های آموزشی و اعلام نتیجه نهایی از طریق گروه آموزشی ب) معرفی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ج) پذیرش از طرق زیر: ۱ - بورسیه ۲ - اتباع سایر کشورها ۳ - تبدیل پذیرش از خارج به داخل</p>	<p>ماده ۳. شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره دکتری تخصصی عبارتند از: ۱. دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته، ناپیوسته یا دکتری حرفه‌ای مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ ۲. داشتن صلاحیت‌های علمی ورود به مؤسسه برابر ضوابط معین؛ ۳. داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به مؤسسه برابر ضوابط معین؛ ۴. احراز توانایی در زبان خارجی طبق شیوه‌نامه مصوب مؤسسه؛ تبصره ۱: پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت و پذیرش داوطلبان خارجی طبق مصوبات مراجع ذی ربط انجام می‌شود. تبصره ۲: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مؤسسه خارج می‌تواند طبق آیین نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت به یکی از مؤسسه‌های داخل منتقل شود.</p>	<p>بخش دوم: شرایط و ضوابط پذیرش</p>
	<p>ماده ۴. آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره تحصیلی دکتری تخصصی صرفاً یک بار امکان پذیر است.</p>	
<p>ماده ۵: هرگاه مشخص شود دانشجو همزمان در بیش از یک دوره یا رشته مشغول به تحصیل می‌باشد از ادامه تحصیل وی جلوگیری شده و کلیه هزینه‌های تحصیل از وی اخذ</p>	<p>ماده ۵. تحصیل در دوره دکتری تخصصی به صورت تمام وقت است. همچنین تحصیل همزمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.</p>	
	<p>ماده ۶. تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان مؤسسه یا سایر مؤسسه‌ها اعم از دولتی و غیر دولتی، ممنوع است.</p>	

<p>ماده ۷:</p> <p>۱ - گروه‌های آموزشی موظفند برنامه درسی را بر اساس سرفصل‌های مصوب رشته مورد نظر در هر نیم سال تحصیلی ارائه نمایند.</p> <p>۲ - تشکیل کلاسهای دکتری با تعداد دانشجوی کمتر از حد نصاب مجاز نیست</p> <p>تبصره: در صورت ضرورت مدیر گروه آموزشی می تواند درخواست خود را برای تشکیل کلاسهای کمتر از حد نصاب، از طریق معاون آموزشی دانشکده برای تصمیم گیری به کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه ارسال نماید.</p>	<p>ماده ۷. مؤسسه موظف است، برنامه درسی مصوب را برای دوره‌ای که در آن با مجوز وزارت دانشجو پذیرفته است، ارائه نماید.</p>
	<p>ماده ۸. آموزش در دوره دکتری تخصصی در مؤسسه مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود.</p> <p>تبصره: هر نیم‌سال تحصیلی هجده هفته، شامل شانزده هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیم‌سال است.</p>
<p>ماده ۹.</p> <p>مرجع تصمیم گیری نهایی برای تمدید نیم‌سال نهم دانشجو شورای آموزشی دانشکده، نیم‌سال دهم کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه و برای نیم‌سال‌های بیشتر کمیسیون موارد خاص دانشگاه می‌باشد.</p> <p>تبصره ۱: دانشجو موظف است درخواست تمدید نیم سالهای اضافی را از طریق اتوماسیون آموزش (سیستم گلستان) مطابق با زمانبندی تقویم آموزشی ارسال و تا حصول نتیجه نهایی پیگیری نماید.</p> <p>تمدید نیم‌سال دهم و بعد از آن برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان منوط به پرداخت هزینه تعیین شده توسط دانشگاه است.</p> <p>تبصره ۳: درخواست دانشجو پس از دریافت توسط اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه طبق شیوه‌نامه مصوب مربوطه جهت ارسال به کمیسیون موارد خاص دانشگاه تصمیم گیری می‌شود.</p>	<p>ماده ۹. مدت تحصیل در دوره دکتری تخصصی، حداقل شش نیم‌سال تحصیلی و حداکثر هشت نیم‌سال تحصیلی است.</p> <p>تبصره: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، مؤسسه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیم‌سال تحصیلی افزایش دهد برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیم‌سال اول کماکان به صورت رایگان، اما در نیم‌سال دوم منوط به پرداخت هزینه ثابت است که طبق تعرفه هیأت امناء تعیین و طبق شیوه نامه مصوب مؤسسه دریافت می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، پرونده وی برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص مؤسسه ارجاع می‌شود.</p>
	<p style="text-align: center;">↑ (مدت مجاز تحصیل - تمدید سنوات)</p>

ماده ۱۰. تعداد واحد های درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می شود.
تبصره: دانشجوی در هر نیم سال تحصیلی لازم است، حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۱۰:
۱ - در دوره آموزشی - پژوهشی از مجموع ۳۶ واحد، تعداد ۱۶ تا ۱۸ واحد درسی و ۱۸ تا ۲۰ واحد مربوط به رساله می باشد.
۲ - در دوره پژوهش محور از مجموع ۳۶ واحد درسی، ۳ تا ۸ واحد آن به عنوان واحدهای درسی مرتبط با موضوع رساله دانشجو و ۲۸ تا ۳۳ واحد باقی مانده مربوط به رساله می باشد.
تبصره: واحدهای درسی دوره پژوهش محور، به پیشنهاد استاد راهنما و موافقت گروه آموزشی قابل ارائه است.
۳ - در شرایط خاص و در صورت نیاز به تشخیص و پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه ذیربط، دانشجو موظف است تعدادی از دروس را حداکثر تا ۶ واحد به عنوان دروس جبرانی بگذراند. حداقل نمره قبولی در دروس جبرانی بدون احتساب در معدل ۱۴ از ۲۰ می باشد. گذراندن دروس جبرانی مدت دوره آموزشی را افزایش نخواهد داد.
۴ - انتخاب واحد دانشجوی دکتری منوط به اعلام رضایت استاد راهنما و برعهده کارشناس آموزشی دانشکده است.
۵ - در صورتی که واحد های انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان هر نیم سال، خارج از اراده وی کمتر از ۶ واحد باشد با تایید کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه، ترم مذکور به عنوان یک نیم سال تحصیلی کامل در سنوات وی محاسبه می گردد. در هر صورت امکان اخذ بیش از ۱۰ واحد درسی در هر ترم ممکن نیست.
۶ - دانشجویان پژوهش محور در هر ترم تحصیلی حداکثر مجاز به انتخاب ۴ واحد درسی بر اساس بند ۲ و تبصره آن می باشند.
۷ - زمان اخذ دروس نظری برای دانشجویان پژوهش محور با نظر استاد راهنما و تایید گروه آموزشی در طول دوره تحصیلی می باشد.

↑
(تعداد واحدها)

ماده ۱۱. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

ماده ۱۱:
دانشجو در صورت نیاز به ترمیم معدل می تواند با نظر استاد راهنما تعدادی از دروسی که نمره ۱۴ تا ۱۶ را اخذ نموده تعدادی را فقط در یک نیم سال اخذ و با موفقیت

<p>بگذرانند. در صورت اخذ نمره جدید نمره قبلی درس انتخابی در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه نخواهد شد و به صورت بی اثر در کارنامه دانشجو باقی خواهد ماند.</p> <p>تبصره ۱: تشخیص موجه بودن درس حذف شده به عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد.</p> <p>تبصره ۲: بی اثر شدن نمرات افتاده دانشجو پس از گذراندن موفقیت آمیز دروس افتاده، امکان پذیر است.</p>	<p>تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تأیید گروه، فقط در یک نیمسال تحصیلی دروسی را برای ترمیم میانگین کل اخذ کند و با موفقیت بگذراند و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود.</p> <p>تبصره ۲: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً براساس آخرین نمره قبولی وی انجام می شود.</p> <p>تبصره ۳: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب قبولی در هر درس یا حذف غیر موجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس تعرفه مصوب هیأت امناء مؤسسه پرداخت کند.</p> <p style="text-align: center;"> (نمره قبولی درس)</p>
	<p>ماده ۱۲. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس (یا مدرسان) آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله ای و پایانی برای دروس نظری و نظری- عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت می پذیرد و بر مبنای عددی از صفر تا بیست تعیین می شود.</p>
	<p>ماده ۱۳. چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از سه شانزدهم از کلاس های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، این غیبت غیر موجه تلقی شده و آن درس حذف می شود. در این صورت، رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می شود.</p>

<p>ماده ۱۴: دانشجو موظف است بلافاصله پس از گذراندن واحد های نظری دوره حد اکثر تا نیم سال چهارم نسبت به اخذ و شرکت در آزمون جامع اقدام نماید. تبصره ۱: در صورت عدم گذراندن آزمون جامع تا نیم سال چهارم، اعطای فرصت مجدد برای اخذ و گذراندن آزمون مذکور به میزان حداکثر یک نیم سال، پس از بررسی در کمیته منتخب شورای آموزش دانشگاه وجود دارد. تبصره ۲: در صورت موافقت با تمدید مهلت شرکت در ارزیابی جامع به دانشجو حداکثر یک نیمسال فرصت شرکت در آزمون داده می شود و برای آن نیمسال وضعیت "در انتظار آزمون جامع" در سیستم گلستان ثبت می شود.</p>	<p>ماده ۱۴. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین حداقل ۱۶ از تمام واحدهای آموزشی دوره الزامی است.</p> <p style="text-align: center;"> (آزمون جامع)</p>	
<p>ماه ۱۵: ۱ - چنانچه دانشجو بنا به دلایل غیر موجه در آزمون جامع شرکت نکند نمره صفر در کارنامه وی ثبت می گردد. ۲- درخواست دانشجو جهت شرکت مجدد در آزمون پس از تأیید دانشکده، ابتدا در کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه مطرح و پس از کسب موافقت، برای اتخاذ تصمیم نهایی به کمیسیون بررسی موارد خاص ارسال می گردد. ۳ - مسئولیت برگزاری آزمون جامع را مدیران گروه های آموزشی (با نظارت معاونین آموزشی دانشکده ه) بر عهده دارند. ۴- شیوه نامه اجرای ارزیابی جامع در سند پیوست ۱ این دستورالعمل قرار دارد.</p>	<p>ماده ۱۵. حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع ۱۶ است؛ در غیر این صورت، دانشجو مجاز است، صرفاً یکبار دیگر، در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند، در غیر این صورت پرونده دانشجو برای تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص مؤسسه ارجاع می شود. تبصره: نحوه اجرای ارزیابی جامع که به منظور ارزشیابی توانمندی های آموزشی و پژوهشی دانشجو انجام می شود، طبق شیوه نامه مصوب مؤسسه خواهد بود.</p> <p style="text-align: center;"> (ارزیابی جامع)</p>	
<p>ماده ۱۶: ۱ - دانشجو برای تصویب طرح تحقیق رساله باید حداقل نمره مشروطی زبان خارجی را در یکی از آزمون های معتبر مورد قبول دانشگاه را کسب کرده و گواهی آن را ارائه نماید. تبصره: آزمون های معتبر زبان در جدول پیوست ۲ این دستورالعمل اعلام شده است.</p>	<p>ماده ۱۶. گذراندن موفقیت آمیز ارزیابی جامع و تصویب طرح پیشنهادی رساله در گروه آموزشی شرط لازم برای شروع فعالیت های پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است.</p>	

۲ - دانشجویان پژوهش محور حداکثر تا پایان نیم سال اول تحصیل باید طرح تحقیق رساله خود را به تصویب شورای آموزش دانشکده برسانند.
تبصره ۱: تصمیم گیری در مورد دانشجویانی که تا پایان نیم سال اول طرح تحقیق رساله خود را به تصویب شورای آموزشی دانشکده نرسانده باشند با کمیته منتخب شورای آموزش دانشگاه می باشد.
تبصره ۲: دانشجویان دوره پژوهش محور برای تصویب طرح رساله خود نیازی به ارائه نمره قبولی و یا مشروطی زبان خارجی مطابق بند ۱ همین ماده ندارند.

ماده ۱۷:
۱ - استاد راهنمای رساله به پیشنهاد دانشجو، موافقت عضو هیات علمی و با تصویب گروه آموزشی انتخاب می شود
۲ - اعضای هیات علمی در مرتبه اول تنها می توانند راهنمایی یک رساله را برعهده بگیرند.
تبصره: در صورت راهنمایی مشترک این تعداد تا دو رساله به تشخیص گروه آموزشی مربوطه قابل افزایش است.
۳- در صورت نیاز به استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور، با پیشنهاد استاد راهنمای اول و پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور تعیین می شود.
تبصره ۱: هر دانشجو حداکثر می تواند یک استاد راهنمای دوم یا یک استاد مشاور داشته باشد.
تبصره ۲: در صورتی که با تأیید استاد راهنما و شورای آموزشی دانشکده، دانشجو هم به استاد راهنمای دوم و هم به استاد مشاور نیاز داشته باشد؛ دانشکده باید درخواست را جهت بررسی و تصمیم گیری به کمیته منتخب شورای آموزش دانشگاه ارسال نماید
تبصره ۳: استاد راهنمای دوم باید عضو هیأت علمی و با مرتبه حداقل استادیاری باشد
تبصره ۴: استاد مشاور باید دارای مدرک دکتری مرتبط و یا دارای مدرک معترف حرفه تخصصی مربوطه باشد.

ماده ۱۷. دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اصلی به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیأت علمی مؤسسه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی تعیین می شود.
تبصره ۱: داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد برای استاد راهنما با مرتبه استادیاری ضروری است.
تبصره ۲: شرایط و نحوه انتخاب استاد راهنمای دوم (داخل یا خارج از مؤسسه) طبق شیوه نامه مصوب مؤسسه انجام می شود.
تبصره ۳: انتخاب استاد/استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان حرفه ای مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو امکان پذیر است.

تبصره ۵: در صورتی که استاد مشاور غیر هیأت علمی باشند قبل از دعوت به همکاری، باید مجوز همکاری وی از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خذ گردد.

۴ - نحوه محاسبه همکاری در تدوین رساله برای اساتید اول و دوم به شرح زیر است:

استاد راهنمای اول: ۶۰ درصد

استاد راهنمای دوم: ۴۰ درصد

۵ - در شرایط خاص و به تشخیص شورای آموزشی دانشکده انتخاب استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور با شرایط مذکور در بندهای قبلی، از خارج دانشگاه بلامانع است.

۶ - دانشجو موظف است طرح تحقیق رساله خود را با نظارت استاد/ استادان راهنما تهیه نموده و حداکثر تا پایان نیم سال پنجم در شورای آموزشی دانشکده به تصویب برساند

تبصره: در صورت عدم تصویب طرح تحقیق رساله تا پایان نیم سال پنجم، درخواست دانشجو پس از تایید گروه و دانشکده، در کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه تصمیم گیری خواهد شد.

۶ - تمام فعالیتهای علمی و پژوهشی دانشجو در راستای تدوین رساله باید با هدایت استاد/ اساتید راهنما صورت گیرد؛ همچنین هدایت و نظارت بر تهیه، چاپ و تایید مقالات مستخرج از رساله، برعهده استاد راهنما می باشد.

دانشجو موظف است هر زمانی که استاد راهنما تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش دهد.

۷ - چنانچه میزان پیشرفت فعالیتهای پژوهشی دانشجو برای تدوین رساله در دو نیم سال، از نظر استاد راهنما و گروه مورد تایید نباشد پس از طرح در شورای آموزشی دانشکده تنها یک ترم به وی فرصت داده می شود تا روند فعالیتهای پژوهشی خود را به سطح قابل قبول از نظر استاد راهنما و گروه ارتقا دهد در غیر اینصورت دانشکده

<p>باید وضعیت تحصیلی دانشجو را به کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه جهت بررسی و تصمیم گیری ارسال نماید.</p>	
<p>ماده ۱۸: دانشجوی متقاضی فرصت تحقیقاتی باید شرایط زیر را داشته باشد: ۱- دانشجویی که دارای شرایط زیر است می تواند درخواست استفاده از فرصت تحقیقاتی نماید. الف): طرح تحقیق رساله خود را به تصویب رسانده باشد. ب): موافقت استاد راهنمای خود را کسب کرده باشد. ج): درخواست خود را قبل از اتمام نیمسال تحصیلی ششم ارائه نماید. د): دعوتنامه معتبر از یکی از مؤسسه های مورد تأیید وزارت علوم داشته باشد. تبصره: دانشجویان پژوهش محور از شرط دارا بودن نمره از مون جامع معاف می باشند ۲- دانشجویی که برای استفاده از فرصت تحقیقاتی به خارج از کشور سفر کرده است و قادر به انتخاب واحد و ارائه گزارش پیشرفت کار رساله در نیمسال مورد نظر نیست، با تکمیل فرم مربوطه متعهد می شود که پس از بازگشت و به پایان رساندن دوره قانونی بلافاصله به آموزش دانشکده مراجعه و انتخاب واحد کند.</p>	<p>ماده ۱۸: دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.</p>
<p>ماده ۱۹: ۱ - تعداد هیات داوران در جلسه دفاع از رساله ۵ نفر می باشد. ۲ - اساتید داور خارج از گروه باید دارای شرایط زیر باشند: الف) یک داور با مرتبه حداقل استادیاری خارج از گروه آموزشی و ترجیحاً خارج از دانشگاه ب) یک داور با مرتبه حداقل استادیاری خارج از گرایش مرتبط با گرایش تحصیلی دانشجو</p>	<p>ماده ۱۹. دانشجو پس از تدوین رساله به شرط کفایت دستاورد های علمی و چاپ یک مقاله علمی- پژوهشی مستخرج از رساله، با تأیید استاد/استادان راهنما مجاز است در حضور هیأت داوران از رساله خود دفاع کند. تبصره: هیأت داوران متشکل از تعداد سه عضو هیأت علمی (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری هستند که یک عضو از داخل و دو عضو نیز از خارج از گروه آموزشی انتخاب می شوند. یکی از داوران خارجی می تواند از متخصصان حرفه ای انتخاب شود.</p>

<p>تبصره: حداقل یکی از داوران بندهای الف یا ب باید حداقل دارای مرتبه دانشیاری باشند.</p> <p>۴ - اداره جلسه دفاع از رساله و نظارت بر حسن اجرا و رعایت ضوابط و دستورالعمل های مربوطه بر عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است.</p> <p>۵ - شرایط صدور مجوز دفاع در پیوست شماره ۳ ذکر شده است</p>		
<p>ماده ۲۰:</p> <p>۱ - دانشجو موظف است حداکثر تا ۲ ماه پس از دفاع از رساله نسبت به اعمال اصلاحات و تحویل آن به اساتید داور و نماینده تحصیلات تکمیلی اقدام نماید در غیر اینصورت دفاع وی لغو شده و دانشجو مجبور به دفاع مجدد از رساله با پرداخت شهریه معادل دانشجویان شهریه پرداز خواهد بود.</p> <p>۲ - درخواست دانشجو برای برگزاری مجدد جلسه دفاع در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی به اتمام رسیده باشد پس از تأیید هیأت داوران و با تأیید دانشکده، در کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه مطرح و در صورت موافقت، جهت تصمیم گیری نهایی به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارسال می شود.</p> <p>۳ - دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند برای بار دوم از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند محروم از تحصیل شناخته خواهد شد</p>	<p>ماده ۲۰: نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به شرح زیر انجام می شود:</p> <p>الف): مردود (کمتر از ۱۶)</p> <p>ب): قبول با درجه خوب (۱۷/۹۹ تا ۱۶)؛ خیلی خوب (۱۸ /۹۹ تا ۱۸)؛ عالی (۲۰ تا ۱۹)</p> <p>تبصره ۱: چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود؛ با تأیید هیأت داوران، حداکثر یک نیم سال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می شود تا دوباره در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.</p> <p>تبصره ۲: دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحد های درسی به وی اعطاء می شود.</p>	
	<p>ماده ۲۱: تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله است.</p>	
<p>ماده ۲۲:</p> <p>۱ - دانشکده موظف است در صورت مشاهده تخلف علمی، مراتب را به کمیته بررسی سرقت علمی یا مراجع ذیصلاح اعلام نماید</p>	<p>ماده ۲۲. چنانچه دانشجو در حین تدوین رساله اقدام به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت برداری) کند و این موضوع طبق شیوه نامه مصوب مؤسسه برای مؤسسه اثبات شود، مطابق با قوانین و آیین نامه ها و دستورالعمل های مصوب اقدام خواهد شد.</p>	<p>بخش پنجم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آیین نامه</p>

<p>۲ - چنانچه تقلب و تخلف دانشجو در تدوین پایان نامه اثبات شود دانشجو علاوه بر تحمل تنبیهات قانونی از تحصیل محروم خواهد شد.</p>	<p>تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله، منجر به ابطال مدرک تحصیلی وی خواهد شد.</p>	<p>بخش پنجم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آیین نامه</p>
<p>۱- حذف تکدرس، حذف ترم و مرخصی با احتساب در سنوات ممنوع است. تبصره ۱: در موارد خاص درخواست دانشجو برای هر یک از موارد فوق پس از تایید استاد راهنما، مدیرگروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طبق تقویم دانشگاهی در کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه قابل بررسی می باشد. تبصره ۲: تصمیم گیری در خصوص درخواستهای مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات با رعایت شرایط بر عهده کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه می باشد. ۲- دانشجو تا زمانی که از رساله خود دفاع نکرده است، موظف به انتخاب واحد رساله و ثبت نام در هر نیم سال تحصیلی می باشد. عدم ثبت نام در زمان مقرر به منزله انصراف و محرومیت دانشجو از تحصیل است. تبصره ۱: دانشجو می تواند تا یک ماه پس از شروع نیم سال تحصیلی مدارک خود را مبنی بر عذر موجه برای عدم ثبت نام و انتخاب واحد به موقع را به آموزش دانشکده ارائه نماید، در غیر این صورت محروم از تحصیل شناخته خواهد شد. تبصره ۲: دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل کند. در هر حال تحویل مدرک و ارائه ریز نمرات منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه است. ۳- دانشجویی که قصد انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست خود را از طریق اتوماسیون آموزش دانشگاه ارائه نماید. تبصره: دانشجو مجاز است فقط یک بار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه، درخواست خود را پس بگیرد، در غیر این صورت پس از انقضای این مهلت حکم انصراف قطعی از تحصیل صادر می شود.</p>	<p>ماده ۲۳. ضوابط مربوط به بررسی و تصویب طرح پیشنهادی برای انجام رساله دکتری، حذف تمام دروس یک نیم سال تحصیلی، حضور و غیاب دانشجو، مرخصی تحصیلی، انصراف از تحصیل، تقویم آموزشی، چگونگی ثبت و اعلام نمره، تصمیم گیری در موارد خاص و سایر موارد اجرایی این آیین نامه بر اساس شیوه نامه اجرایی مؤسسه و اصول مندرج در این آیین نامه انجام می شود.</p>	

<p>هرگونه تغییر و تفسیر دستورالعمل، ابهام زدایی از آن یا جایگزینی روش‌های پیشنهادی با رعایت مفاد مصوب این دستورالعمل اجرایی و در موارد استثنایی پیش‌بینی نشده به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.</p>	<p>ماده ۲۴. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی مترتب بر آن، بر عهده مؤسسه است.</p>	
	<p>ماده ۲۵. نظارت بر حسن اجراء و تفسیر مفاد آن بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.</p>	
	<p>ماده ۲۶. این آیین‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۲۶ ماده و ۱۵ تبصره در جلسه شماره ۸۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به تصویب رسید و اجرای آن برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ و پس از آن الزامی است.</p>	

